

Spis treści:

■ Aktualności

- Czy Polska dostanie karę za nieprzestrzeganie dyrektywy w sprawie odpadów? 1
- Niższe kary za nieprawidłową ewidencję odpadów 2
- 320 milionów złotych na wsparcie ISE 3

■ Porady prawne

- Projekt Rozporządzenia dotyczącego Rejestrów uprawnień do emisji, czyli nowe uregulowania dotyczące handlu emisjami 4

■ Temat numeru

- Zbieranie danych do określenia bezpłatnych uprawnień do emisji na lata 2013-2020 5

■ Finanse

- Finansowanie melioracji wodnych 7
- Opłaty melioracyjne 10
- Raport na temat OZE w krajowym zużyciu energii elektrycznej 13
- Nabór wniosków w ramach programu „Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów komunalnych” 16

§ Aktualności

Czy Polska dostanie karę za nieprzestrzeganie dyrektywy w sprawie odpadów?

16 czerwca br. Komisja Europejska zwróciła się do pięciu państw (Polska, Bułgaria, Cypr, Estonia i Grecja) o przestrzeganie dyrektywy ramowej w sprawie odpadów 2008/98/WE. Polska oraz inne państwa dostały dwa miesiące na dostosowanie swojego prawa. Niepełnienie tego obowiązku może skutkować karami finansowymi.

Do 12 grudnia 2010 r. państwa członkowskie miały wprowadzić przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne, niezbędne do wykonania dyrektywy. Ponieważ Bułgaria, Cypr, Estonia, Grecja i Polska nie zgłosiły Komisji wszystkich środków wykonawczych w podanym terminie, wystosowano do nich wezwanie do usunięcia uchybienia. W związku z tym, że nadal nie przy-

jęto odpowiedniego prawodawstwa, Komisja postanowiła skierować do nich uzasadnioną opinię.

Dyrektywa ramowa w sprawie odpadów

W dyrektywie ramowej UE w sprawie odpadów 2008/98/WE zostały określone ramy prawne dla unieszkodliwiania odpadów w UE.

Wprowadzono w niej zasady gospodarowania odpadami, np. zasadę „zanieczyszczający płaci”, oraz ustanowiono wiążącą hierarchię odpadów, zgodnie z którą państwa członkowskie muszą gospodarować odpadami w następującej kolejności:

- zapobieganie,
- ponowne wykorzystanie,
- recykling,

Pamiętaj!

31 lipca upływa termin złożenia sprawozdań o korzystaniu ze środowiska za I półrocze 2011 r. oraz wniesienia opłaty za ten okres.

Szanowni Państwo!

Z przyjemnością przekazuję w Państwa ręce lipcowy numer serwisu informacyjno-doradczy „Opłaty i fundusze w ochronie środowiska”.

20 lipca weszła w życie znowelizowana Ustawa o odpadach, która zmienia regulację dotyczącą kar za nieprawidłową ewidencję odpadów.

Komisja Europejska poinformowała o gotowym projekcie zmian w Rozporządzeniu dotyczącym rejestrów EU ETS. Nowe uregulowania, dotyczące handlu emisjami, zostały omówione w dziale Porady prawne.

W dziale Temat numeru informujemy, że do o 31 lipca 2011 r. prowadzący instalację powinien przekazać zweryfikowane dane do KOBiZE.

Możliwości finansowania melioracji wodnych zostały omówione w dziale Finanse.

Zachęcam do zapoznania się z pozostałymi artykułami. Wierzę, że informacje zawarte w tym numerze spełnią Państwa oczekiwania i okażą się pomocne w pracy.

Z wyrazami szacunku,
Wydawnictwo Verlag Dashofer

Anna Podgórska

Anna Podgórska
Redaktor odpowiedzialny
e-mail: podgorska@dashofer.pl
tel. (22) 559 36 43

- inne formy odzysku,
- unieszkodliwianie.

Ustawa o odpadach

Głównym aktem w zakresie gospodarki odpadami w Polsce jest Ustawa o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 r. Nie spełnia ona jednak wszystkich założeń dyrektywy ramowej 2008/98/WE w sprawie odpadów. We wrześniu 2009 r. Ministerstwo Środowiska przygotowało założenia

do projektu nowej Ustawy o odpadach, jednak do dziś ostateczny projekt nie trafił do Parlamentu, mimo że do 12 grudnia 2010 r. państwa członkowskie miały wprowadzić przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne, niezbędne do wykonania dyrektywy.

Sankcje finansowe

W ramach nowej polityki w przypadku, gdy państwa członkowskie

nie dokonały transpozycji prawodawstwa UE do prawa krajowego w wymaganym terminie, Komisja może zwrócić się do Trybunału o nałożenie sankcji finansowych przy pierwszym wniesieniu sprawy do Trybunału.

Ta zasada została przyjęta w listopadzie 2010 r. i weszła w życie 15 stycznia 2011 r. ■

Redakcja

§ Aktualności

Niższe kary za nieprawidłową ewidencję odpadów

20 lipca 2011 r. weszła w życie Ustawa z dnia 28 kwietnia 2011 r. o zmianie ustawy o odpadach.

Ma ona na celu zwiększenie elastyczności przepisów dotyczących wymierzania kary za niespełnienie obowiązków sprawozdawczych w zakresie ewidencjonowania odpadów. Zgodnie z nową ustawą kara za nieprzekazanie zbiorczego ze-

stawienia danych będzie wynosić 500 zł.

Wraz z nałożeniem kary pieniężnej marszałek województwa ma określać kolejny termin przekazania zbiorczego zestawienia danych, który nie może jednak być krótszy niż 14 dni.

W przypadku nieprzekazania zbiorczego zestawienia danych, w dodat-

kowym terminie każda kolejna kara wynosić będzie 2 000 zł.

W razie dalszego niedopełniania obowiązków kara 2 000 zł może zostać nałożona ponownie, jednak łączna wysokość kar pieniężnych za dany rok kalendarzowy nie będzie mogła przekroczyć 10 000 zł. ■

Redakcja

NASI STALI EKSPERCI:

Paulina Grabowska, prawnik. Absolwentka Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, aplikant radcowski w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie. Ukończyła Szkołę Prawa Amerykańskiego oraz Szkołę Prawa Brytyjskiego i Europejskiego przy Uniwersytecie Warszawskim. Absolwentka studiów podyplomowych „Zarządzanie i finanse w przedsiębiorstwie” w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Obecnie pracownik dużej kancelarii.

dr Michał Kuliński, adwokat. Wykształcenie: Uniwersytet Jagielloński – Wydział Prawa i Administracji (1996-1998), Uniwersytet Warszawski – Wydział Prawa i Administracji (1998 – ukończony w 2001 r.), Centrum Prawa Amerykańskiego – Levin College of Law University of Florida przy WPIA UW, Studium Bezpieczeństwa Narodowego przy Instytucie Stosunków Międzynarodowych UW. Współpracownik firmy Prawniczej „Smoktunowicz&Falandysz”.

Krzysztof Choromański, współwłaściciel i Członek Zarządu Biura Konsultacyjnego KOBİKO Sp. z o.o. odpowiedzialny za zarządzanie projektami (ekonomiczne zagadnienia ochrony środowiska oraz przygotowanie i realizacja przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie infrastruktury ochrony środowiska i gospodarki komunalnej).

Anna Wojniak-Bieńko, uprawniony weryfikator rocznych raportów emisji gazów cieplarnianych w firmie TÜV Rheinland Polska Sp. z o.o. w zakresie działalności energetycznej, hutnictwa żelaza i stali oraz przemysłu mineralnego, wieloletni pracownik sektora energetycznego, właścicielka firmy doradczej, odpowiedzialna za współpracę i doradztwo firmom w zakresie ochrony środowiska i energetyki.

Małgorzata Nowak, biotechnolog. Absolwentka Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu. Ukończyła kurs: Badania rynkowe, organizowany na Akademii Rolniczej w Poznaniu. Zajmuje się tematyką ochrony środowiska, zrównoważonym rozwojem, programami Unii Europejskiej, innowacjami i przedsiębiorczością w ochronie środowiska.

 Aktualności

320 milionów złotych na wsparcie ISE

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jeszcze w tym roku ma ogłosić nowy program o na wsparcie inteligentnych sieci energetycznych (ISE). Dzięki programowi przedsiębiorcy, jednostki samorządu terytorialnego, zarządzający specjalnymi strefami ekonomicznymi oraz konsorcja naukowo-przemysłowe w latach 2012-2018 mogą liczyć na dotacje finansowe w wysokości od 30 do 70%.

Inteligentne sieci energetyczne to interaktywne i elastyczne systemy, umożliwiające dynamiczne zarządzanie sieciami przesyłowymi i dystrybucyjnymi, między innymi za pomocą punktów pomiarowych i kontrolnych, rozmieszczonych na wielu węzłach i łączach.

WAŻNE!

Rozwój inteligentnych sieci ma przynieść odbiorcom energii elektrycznej, ciepła, gazu i ciepłej wody użytkowej 10-procentowe oszczędności w opłatach ponoszonych na ten cel.

Obecnie zwiększone dostawy energii podczas pików energetycznych – dziennego szczytowego poboru energii – skutecznie zapewnia 20-procentowa nadwyżka mocy. Zdaniem ekspertów płynne rozpoznawanie zużycia energii, zapewniające docelowo ISE, w znacznej części może zastąpić ten niezbędny obecnie nadmiar mocy. W przyszłości może to oznaczać zmniejszenie kosztów inwestycyjnych.

Program Priorytetowy Inteligentne sieci energetyczne

Program Priorytetowy Inteligentne sieci energetyczne zostanie wdrożony w latach 2012-2018. Nabór wniosków będzie się odbywać w trybie

konkursowym w latach 2012-2016.

Cele programu:

- Wzrost efektywności energetycznej.
- Ograniczenie strat energii.
- Zmniejszenie awaryjności sieci.
- Mniejsze zużycie energii.
- Społeczna kontrola nad konsumpcją energii.
- Świadome oszczędzanie energii.

Budżet programu

Budżet programu ustala się na kwotę dotacji 320,0 mln zł, z czego na wdrażanie inteligentnych sieci energetycznych przeznaczonych jest 150 zł, a 170 zł na działania w zakresie budowy odnawialnych źródeł energii oraz zakupu i montażu energooszczędnego oświetlenia, a także budowy urządzeń magazynowania energii.

Kto może się ubiegać o dotacje finansowe?

O dotacje finansowe mogą ubiegać się:

- Przedsiębiorcy.
- Jednostki samorządu terytorialnego.
- Spółki zarządzające strefami ekonomicznymi.
- Konsorcja naukowo-przemysłowe.

Rodzaje przedsięwzięć

Przedsięwzięcia nieinwestycyjne i inwestycyjne w zakresie budowy inteligentnych sieci energetycznych realizowanych w przestrzeniach pilotażowych to m.in.:

- opracowania techniczno-ekonomicznych studiów wykonalności zadań,
- opracowania w zakresie budowy systemów, w tym programów informatycznych dla zarządzania obciążeniami szczytowymi i dla integracji opomiarowania

oraz zarządzania dystrybucją energii z systemami telekomunikacyjnymi,

- opracowania w zakresie specyfikacji standardów (wraz z ich charakterystykami),
- opracowania i realizacja programów systemów zarządzania popytem,
- opracowania i realizacja pilotażowych programów taryfowych,
- kampanie informacyjno-educacyjne,
- budowa obiektów rozproszonej energetyki odnawialnej (alternatywnej), wynikająca z bilansowania potrzeb energetycznych przestrzeni pilotażowych,
- budowa energooszczędnego oświetlenia w przestrzeniach pilotażowych,
- budowa w przestrzeniach pilotażowych, w których są wdrażane inteligentne sieci energetyczne urządzeń magazynujących energię i/lub kondensatory kompensujące moc bierną w ramach budowy/przebudowy sieci elektroenergetycznych, służących przyłączeniu odnawialnych źródeł energii.

Program ISE to kolejny krok Funduszu po ogłoszonym na początku roku programie „Efektywne wykorzystanie energii w przedsiębiorstwach”, dofinansowujący procesy oszczędzania, a tym samym zmniejszania presji na środowisko w tym sektorze. Program Inteligentnych Sieci Energetycznych wpisuje się m.in. w cele pakietu klimatycznego Unii Europejskiej 3x20 oraz Protokołu z Kioto ratyfikowanego przez Polskę w 2002 roku.

Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej:
www.nfosigw.gov.pl ■

Redakcja

 Porady prawne

Projekt Rozporządzenia dotyczącego Rejestrów uprawnień do emisji, czyli nowe uregulowania dotyczące handlu emisjami

8 lipca br. Komisja Europejska poinformowała o gotowym projekcie zmian w Rozporządzeniu dotyczącym rejestrów EU ETS, który został zaaprobowany przez EU Climate Change Committee (CCC) i jeszcze w tym roku ma szansę wejść w życie. Zmiany dotyczą w dużej mierze bezpieczeństwa rejestru: zabezpieczeń przed oszustwem, kradzieżą oraz zapewnienia stabilizacji rynkowi uprawnień do emisji.

Rejestry EU ETS (System Handlu Emisjami w UE) stanowią spis uprawnień do emisji oraz rejestrują transakcje przeprowadzane w związku z nimi. Do takich transakcji należy tworzenie uprawnień, bezpłatna alokacja, sprzedawanie na aukcji, handel nimi, operacje i usunięcie. Rejestr odnotowuje również poszczególne instalacje, łącznie z operatorami zwracającymi uprawnienia, aby pokryć swoje emisje.

Nowe ustalenia dla rejestrów EU ETS są konieczne, aby przygotować się do trzeciego okresu rozliczeniowego (2013-2020), kiedy nastąpi zwiększenie transakcji aukcyjnych i nowy sposób przyznawania bezpłatnych uprawnień do emisji. W związku z cyberatakami, którego rejestr doświadczył w tym roku, zostanie wzmocnione bezpieczeństwo.

 UWAGA!

Przygotowany przez Komisję Europejską projekt zostanie wkrótce przesłany do Parlamentu Europejskiego i Rady Europy, które w ciągu trzech miesięcy dokładnie go przeanalizują. Przy braku sprzeciwu KE przyjmie Rozporządzenie, które wejdzie w życie po publikacji w Dzienniku Urzędowym UE.

Niektóre ze zmian, znajdujących się w projekcie, będą obowiązywać już w 2011 i 2012 r. – dotyczy to bez-

pieczeństwa, „wczesnych aukcji” i programu finansującego NER300.

Bezpieczeństwo

Po tegorocznym cyberataku Komisja Europejska tymczasowo zwiesiła

wszystkie rejestry krajowe, aż do czasu, kiedy spełnią minimalne wymogi bezpieczeństwa. W projekcie znalazły się propozycje zabezpieczenia, stosowane w sektorze finansowym. Większość z nich wejdzie w życie w 2012 r., kiedy zaczną

Tabela 1. Harmonogram konkursów IV oś POIiŚ działanie 4.1 w 2011 roku

Główne środki bezpieczeństwa zastosowane w projekcie rozporządzenia	Zastosowanie
A. Kroki zapobiegawcze w celu uniknięcia oszustwa:	
1. Dwuczynnikowa autoryzacja (podobna do tej używanej w bankowości internetowej z udziałem dodatkowych znaków)	od wczesnego 2012
2. Dodatkowe, zewnętrzne potwierdzenie transakcji	od wczesnego 2012
3. Wprowadzenie listy zaufanych kont	od połowy 2012
4. Obowiązkowa zasada „4-oczu”	od wczesnego 2012
5. Wzmocnione sprawdzanie KYC, czyli Poznaj swego klienta, audytu powiązań dla właścicieli rachunku i ich reprezentantów	natychmiast po wejściu w życie projektu rozporządzenia
6. Nowe kategorie rachunków, łącznie z rachunkami zbiorczymi (holding accounts) i rachunkami handlowymi (trading accounts); rachunki handlowe będą oferować większą elastyczność przekazywania uprawnień niż rachunki zbiorcze	od połowy 2012
B. Środki, aby reagować szybko i efektywnie w przypadku oszustwa:	
1. Zakończenie transferów uprawnień między kontami rejestru będzie opóźnione o 26 godzin: sprzedawca będzie mógł skasować fałszywą transakcję w ciągu pierwszych 24 godzin (dodatkowo administrator rejestru będzie miał 2 godziny na skasowanie transakcji)	od wczesnego 2012
2. Administratorzy krajowi mogą zamrozić uprawnienia i konta, w przypadku podejrzenia oszustwa	natychmiast po wejściu w życie projektu rozporządzenia
3. Szerszy dostęp do poufnych informacji trzymany w Rejestrze UE będzie dany kompetentnym władzom krajowym. Europol będzie miał stały dostęp tylko do odczytu bazy danych	natychmiast po wejściu w życie projektu rozporządzenia
4. Dalsze wzmocnienie zabezpieczeń AML	od wczesnego 2012
C. Środki, aby uniknąć zamieszania na rynku, jeśli nastąpi oszustwo:	
1. Uprawnienia będą w pełni zamienne, co oznacza, że uprawnienie może być zastąpione jakimkolwiek innym uprawnieniem, jeśli wystąpiło roszczenie	od wczesnego 2012
2. Kupujący w dobrej wierze otrzymają pełne prawo do kupowanych uprawnień	od wczesnego 2012
3. Nieujawnianie numeru seryjnego uprawnień	natychmiast po wejściu w życie projektu rozporządzenia
4. Nieujawnianie numeru seryjnego uprawnień: będzie on widzialny tylko dla administratorów rejestru, którzy będą mogli ujawnić je na prośbę kompetentnych władz krajowych	od wczesnego 2012

Autor: Komisja Europejska.

obowiązywać pojedynczy Rejestr UE (jeden wspólny rejestr, który zastąpi dotychczasowe narodowe rejestry).

Poniższa tabela pokazuje główne zmiany w zakresie bezpieczeństwa i czas, od kiedy zaczną obowiązywać: Zamienność uprawnień jest tłumaczona w następujący sposób: towar jest zamienny, kiedy pojedyncze jednostki mogą być zastąpione przez jakąkolwiek inną jednostkę tego samego towaru, jak kilogram cukru. W stosunku do projektu rozporządzenia oznacza to, że roszczenie, np. w przypadku kradzieży, zerwania umowy lub upadłości właściciela rachunku, nie może być kierowane do określonego uprawnienia.

Zasada nie wyklucza roszczenia zwrotnego takiej samej ilości uprawnień lub kredytów tego samego rodzaju w celu zadośćuczynienia szkodzie. Transakcje w Rejestrze UE, które się zakończą, są nieodwołalne i nie można już ich cofnąć.

Numery seryjne

Kiedy w pierwszej połowie tego roku skradziono uprawnienia, ich numery seryjne zostały ujawnione. Spowodowało to zamieszanie na rynku dwutlenku węgla, ponieważ w niektórych jurysdykcjach skradzione uprawnienia, zidentyfikowane według numeru seryjnego, mogą być zwrócone.

WAŻNE!

Aby uniknąć w przyszłości podobnych przypadków, projekt Rozporządzenia wyraźnie zakazuje ujawniania numeru seryjnego skradzionych uprawnień. Ponadto w pojedynczym Rejestrze UE numery seryjne uprawnień nie będą widoczne dla użytkowników, a jedynie dla administratorów rejestru, którzy mogą ujawnić je na prośbę kompetentnych władz krajowych.

Zamienność uprawnień i zabezpieczenie kupującego sprawi, że zarówno

skradzione uprawnienia, jak i osoby winne oszustwa mogą ostatecznie być wytropione. Choć oszuści będą odpowiadać w procesie karnym lub cywilnym, na poziomie użytkownika handel nie będzie zakłócony.

Zmiany w NER300

Fundusze dla programu NER300 pochodzą ze sprzedaży 300 mln uprawnień do emisji, utrzymywanych w rezerwie dla nowych uczestników w trzecim okresie rozliczeniowym.

Aby Europejski Bank Inwestycyjny (EIB) mógł rozpocząć ich monetaryzację, zanim pojedynczy Rejestr UE rozpocznie w pełni swoje działania, projekt rozporządzenia upoważnia Komisję Europejską do otwarcia odpowiednich kont i utworzenia uprawnień zaraz po wejściu w życie projektu. ■

Małgorzata Nowak

Temat numeru

Zbieranie danych do określenia bezpłatnych uprawnień do emisji na lata 2013-2020

Polska, jak pozostałe państwa członkowskie Unii Europejskiej, jest zobowiązana do zebrania zweryfikowanych danych, które pomogą w przygotowaniu Krajowych Środków Wykonawczych i określeniu wstępnych przydziałów bezpłatnych uprawnień do emisji gazów cieplarnianych za okres 2013-2020. Wstępnie ustalono, że zweryfikowane dane powinny trafić do KOBiZE do 31 lipca 2011 r. Ponieważ po 2012 r. w UE będzie wprowadzana nowa metodyka przydziału uprawnień, unijne organy przygotowały dokumenty wprowadzające w temat i pomocne w przeprowadzeniu tego procesu.

W trzecim okresie rozliczeniowym (lata 2013-2020) w całej UE zosta-

nie wprowadzony zharmonizowany system przydziału uprawnień do emisji. Większość przydziałów będzie można nabyć na aukcji, a nie otrzymać, jako bezpłatne uprawnienia systemu EU ETS.

Przydział bezpłatnych uprawnień dla sektora przemysłowego i grzewczego będzie bazować na wskaźnikach emisyjności, co sprawi, że promowane będą instalacje najbardziej wydajne, zaś te wysokoemisyjne nie będą już chronione. Instalacje, które będą spełniać te wskaźniki, otrzymają wszystkie uprawnienia, jakie będą im potrzebne. Z kolei instalacje, które wskaźników nie spełniają, otrzymają mało uprawnień i albo będą musiały obniżyć emisje albo kupić dodatkowe uprawnienia.

Reguły przydziału bezpłatnych uprawnień i wskaźniki emisyjności

Aby określić reguły przydziału bezpłatnych uprawnień i wskaźniki emisyjności, Komisja Europejska przeprowadziła szereg konsultacji wśród partnerów takich, jak: przemysł, organizacje pozarządowe, przedstawiciele państw członkowskich, przedstawiciele Parlamentu Europejskiego i naukowcy.

Przedstawiciele Komisji Europejskiej oszacowali dokładnie osiągalność wskaźników emisyjności i ich zdaniem są one możliwe do zrealizowania. Dla niektórych instalacji wskaźniki te będą stanowiły wyzwanie do przestawienia się na gospodarkę mniej emisyjną.

Komisja Europejska wyróżniła 52 wskaźniki emisyjności dla produktu. Zgodnie z Dyrektywą ETS wskaźniki emisyjności mają być ustanowione na poziomie odzwierciedlającym średnią wydajność spośród 10% najbardziej wydajnych instalacji w sektorze lub podsektorze UE w latach 2007-2008.

Jak obliczyć bezpłatne uprawnienie do emisji?

Przy obliczaniu bezpłatnych uprawnień do emisji przydadzą się dokumenty i szablony, które zostały poparte przez Komitet ds. Zmian Klimatu (CCC). Helpdesk, mający działać do końca września 2011 r., zapewni praktyczną pomoc kompetentnym organom krajów członkowskich w przygotowaniu i wprowadzeniu w życie nowych wytycznych.

Poszczególni operatorzy proszeni są o zgłaszanie swoich pytań do odpowiednich organów krajowych (w Polsce – KOBiZE), zajmujących się zbieraniem danych.

✓ **WAŻNE!**

Alokacja bezpłatnych uprawnień dla danej instalacji będzie kalkulowana przez pomnożenie wartości wskaźników emisyjności i historycznej aktywności danej instalacji, dla każdego produktu, podchodzącego pod definicję wskaźników emisyjności dla produktu.

Jeśli zaś instalacja wytwarza również produkty niepokryte definicją wskaźnika emisyjności dla produktu, przyznanie dodatkowych uprawnień będzie bazować na ciepłe lub paliwie, używanych do wytworzenia tego produktu. Dla tych instalacji będzie również możliwe uzyskanie uprawnień na emisję procesową (niezwiązane z użyciem energii).

Cztery metody alokacji:

- wskaźnik emisyjności dla produktu – emisje w granicach procesu produkcyjnego, szacowane, aby pokrywały ok. 75% możli-

wych emisji,

- wskaźnik emisyjności oparty na ciepłe – emisje związane z produkcją zużytego mierzalnego ciepła, nieujęte w procesach, dla których wskaźniki emisyjności dla produktów zostały określone (szacowany, aby pokryć ok. 20% możliwych emisji),
- wskaźnik emisyjności oparty na paliwie – emisje powstałe w procesie spalania paliw, nieujęte w procesach, dla których określone zostały wskaźniki emisyjności dla produktów i w produkcji mierzalnego ciepła (szacowany, aby pokryć 5% możliwych emisji),
- podejście związane z emisją procesową – wszystkie emisje nieobjęte wyżej wymienionymi metodami, ale bez uwzględnienia emisji, niebędących podstawą do przydziału bezpłatnych uprawnień (szacowany, aby pokryć mniej niż 1% możliwych emisji).

Podział na podinstalacje

W celu obliczenia bezpłatnych uprawnień do emisji należy przede wszystkim prawidłowo podzielić instalację na podinstalacje. Zgodnie z dokumentem „Wytyczne do metodyki określania bezpłatnych przydziałów uprawnień”:

„Mianem podinstalacji określa się wszystkie czynniki produkcji (wsad, surowcowy i energetyczny), produkty oraz powiązane z nimi emisje, odnoszące się do konkretnej metody określania przydziału. Granice podinstalacji niekoniecznie są zgodne z granicami fizycznych urządzeń wchodzących w skład linii technologicznych. Instalacja może być podzielona na n+6 podinstalacji, przy czym n to liczba wskaźników emisyjności dla produktów produkowanych w ramach tej instalacji”.

✓ **WAŻNE!**

Należy zwrócić uwagę, aby zakres podinstalacji nie pokrywał się. Wsad, produkty i powiązane z nimi emisje nie

powinny być uwzględnione w więcej niż jednej podinstalacji, a przydział dla każdej podinstalacji określony był w oparciu o jedną i tylko jedną metodę obliczania.

Sposób podziału na podinstalacje jest omówiony w ww. dokumencie i dotyczy:

- podinstalacji objętych wskaźnikiem emisyjności dla produktów,
- podinstalacji objętych wskaźnikiem emisyjności opartym na ciepłe,
- podinstalacji objętych wskaźnikiem emisyjności opartym na paliwie,
- podinstalacji wytwarzających emisje procesowe.

Prawidłowy podział instalacji na podinstalacje jest podstawą do określania przydziału bezpłatnych uprawnień. Przydzielane są dla danych podinstalacji. Wyżej wymieniony dokument tłumaczy, w jaki sposób podzielić instalację, dokonać wstępnego przydziału bezpłatnych uprawnień dla poszczególnych podinstalacji.

W dokumencie podano również metody na określenie początkowej zdolności produkcyjnej, historycznego poziomu aktywności, z uwzględnieniem rozpoczęcia działalności po 1 stycznia 2005 r. i zmian zdolności produkcyjnej oraz przykłady.

Formularze z danymi

Dokument „Wytyczne do zbierania danych” wskazuje na ważne kroki jeszcze przed rozpoczęciem zbierania danych.

✓ **WAŻNE!**

Przed otrzymaniem formularza zbierania danych należy się zapoznać z zasadami przydziału uprawnień. Zbieranie danych nie może zostać zakończone, dopóki prowadzący nie będzie wiedział, w jaki sposób zasady przydziału odnoszą się do jego instalacji.

Prowadzący instalację powinien też przewidzieć niezależną weryfikację, czyli zakontraktować weryfikatora zgodnego z zasadami ustalonymi w prawie krajowym, w celu niezbędnej, niezależnej weryfikacji danych tak, aby kompletny formularz zbierania danych oraz odpowiadający mu raport z metodyki mógł zostać zweryfikowany.

W odniesieniu do złożonych instalacji zaleca się, aby przewidzieć dwustopniowe podejście do weryfikacji, włączając w to wstępny krok, mający na celu wyłącznie sprawdzenie poprawności wyodrębnienia podinstalacji w ramach danej instalacji.

Prowadzący instalację składają w KOBiZE (Krajowym Ośrodku Bilansowania i Zarządzania Emi-

sjami) elektroniczny formularz ze zweryfikowanymi danymi, w którym musi się znaleźć identyfikacja instalacji i wykaz podinstalacji, strumienie materiałów wsadowych, przypisane emisje, dane o poborze energii, mierzalnym ciepłe i energii elektrycznej, dane nt. wskaźników emisyjności dla produktów.

✓ WAŻNE!

Dla każdej instalacji należy przesłać osobny formularz, nie należy dokonywać zmiany nazwy formularza. Formularz trzeba przesłać drogą elektroniczną. Oprócz tego należy przekazać pocztą wydruk ostatniej zakładki formularza (zakładka K_summary), zaopatrzonej na każdej stronie w podpisy osoby wypełniającej formularz, osoby upoważnionej do reprezentowania firmy oraz weryfikatora.

Wstępny termin przekazywania przez prowadzących instalację zweryfikowanych danych do KOBiZE ustalono na 31 lipca 2011 r. Na podstawie tych danych zostaną określone Krajowe Środki Wykonawcze (KŚW), na których złożenie do Komisji Europejskiej kraje członkowskie mają czas do 30 września 2011 r. KE po ich sprawdzeniu może odrzucić listy z instalacjami i przypisanymi im alokacjami, jeśli nie będą spełniały zharmonizowanych reguł. KE może również wszcząć procedury związane z pogwałceniem w odniesieniu do krajów członkowskich, które naruszają przepisy harmonizacyjne. ■

Małgorzata Nowak

Finanse

Finansowanie melioracji wodnych

Melioracja to zabiegi techniczne wykonywane w celu trwałego polepszenia zdolności produkcyjnych gleb. Melioracje wodne polegają na regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby, ułatwienia jej uprawy oraz na ochronie użytków rolnych przed powodzią.

Melioracje wodne bezpośrednio wiążą się z ochroną środowiska – z jednej strony melioracje są oczywistą ingerencją człowieka w środowisko naturalne, jednak potrzeby gospodarcze oraz wymogi ochrony przeciwpowodziowej powodują, że nie ma możliwości całkowitego odstąpienia od melioracji.

W Polsce nowe melioracje są bardzo potrzebne. W liczbach bezwzględnych udział gruntów rolnych wymagających zmeliorowania ze względu na niewłaściwe stosunki wodne wynosi około 14% (ok. 2,5 mln ha), natomiast udział użytków zmeliorowanych wynosi ok. 36,2% powierzchni

użytków rolnych ogółem. Tyle mówią suche dane statystyczne, które nie oddają prawdziwego stanu melioracji.

Większość istniejących urządzeń melioracyjnych powstała kilkadziesiąt lat temu i jest zużyta technicznie, nie mówiąc o zaniedbaniach eksploatacyjnych. Teoretycznie żywotność melioracji szacuje się na 40 lat, czyli co roku należałoby odnowić ją na około 220 tys. ha.

Źródła finansowania melioracji

Melioracje nie są inwestycjami tanimi. Dlatego problem ich finansowania jest znaczący. Dodatkowo problem komplikuje fakt, że obowiązek finansowania melioracji jest rozłożony po części na właścicieli gruntów oraz Skarb Państwa.

W obecnym stanie prawnym można wyróżnić trzy sposoby finansowania urządzeń melioracyjnych szczegółowych:

- wyłącznie ze środków własnych właściciela gruntu,
- na koszt Skarbu Państwa, za zwrotem w formie opłaty melioracyjnej części kosztów przez właścicieli gruntów, na które urządzenia te wywierają korzystny wpływ,
- na koszt Skarbu Państwa przy współudziale publicznych środków wspólnotowych, za zwrotem przez zainteresowanych właścicieli gruntów części kosztów w formie opłaty inwestycyjnej.

✓ WAŻNE!

Rozstrzygnięcie w sprawie współfinansowania urządzeń melioracji wodnych podstawowych z publicznych środków wspólnotowych lub z innych środków publicznych na zasadach określonych w Ustawie z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich podejmuje, w drodze decyzji, marszałek województwa w uzgodnieniu z wojewodą.

To, kto powinien finansować melioracje, zależy w pierwszym rzędzie od tego, czy mamy do czynienia z podstawowymi urządzeniami melioracji wodnych czy ze szczegółowymi urządzeniami melioracji wodnych.

Urządzenia melioracji wodnych podstawowych

Urządzenia melioracji wodnych podstawowych stanowią własność Skarbu Państwa i są wykonywane na jego koszt.

Do urządzeń melioracji wodnych podstawowych zalicza się:

- budowle piętrzące, budowle upustowe oraz obiekty służące do ujmowania wód,
- stopnie wodne, zbiorniki wodne,
- kanały, wraz z budowlami związanymi z nimi funkcjonalnie,
- rurociągi o średnicy co najmniej 0,6 m,
- budowle regulacyjne oraz przeciwpowodziowe,
- stacje pomp, z wyjątkiem stacji wykorzystywanych do nawodnień ciśnieniowych.

Szczegółowe urządzenia melioracji wodnych

Odmienne wygląda sytuacja ze szczegółowymi urządzeniami melioracji wodnych. Urządzenia melioracji wodnych szczegółowych stanowią własność właściciela gruntu, na którym są zbudowane i co do zasady ich wykonywanie należy do właścicieli gruntów.

Jednak finansowanie urządzeń melioracyjnych z własnych środków jest rzadkością i ma znaczenie miejscowe lub punktowe. Koszt samego tylko drenażu na polu może wynosić kilka tys. zł/ha, a w skrajnych przypadkach może się nawet zbliżyć do wartości gruntu. Gdyby nie było mechanizmów wspomagania finansowego, to w obecnej sytuacji dochodowej rolnictwa ustałyby wszelkie roboty melioracyjne.

Do urządzeń melioracji wodnych szczegółowych zalicza się:

- rowy, wraz z budowlami związanymi z nimi funkcjonalnie,
- drenowania,
- rurociągi o średnicy poniżej 0,6 m,
- stacje pomp do nawodnień ciśnieniowych,
- ziemne stawy rybne,
- groble na obszarach nawadnianych,
- systemy nawodnień grawitacyjnych i ciśnieniowych.

Przymusowe wykonanie melioracji

Właściciel gruntu rolnego może zostać zmuszony do wykonania szczegółowych urządzeń melioracyjnych. Decyzję w tej sprawie podejmuje marszałek województwa, po uzgodnieniu z wojewodą, na wniosek spółki wodnej lub zainteresowanych właścicieli gruntów, czyli właścicieli gruntów, na które urządzenia te wywierają korzystny wpływ.

O swojej decyzji marszałek ma obowiązek ogłosić w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie oraz przez umieszczenie jej na co najmniej 14 dni na tablicach ogłoszeń w urzędach gmin. Natomiast właściciel gruntów, którego dotyczy decyzja, musi umożliwić wejście na grunt oraz do obiektów budowlanych w celu zaprojektowania i wykonania urządzeń melioracji wodnych.

W przypadku przymusowego wykonania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, właścicielowi gruntu przysługuje odszkodowanie za szkody powstałe w trakcie robót związanych z wykonywaniem urządzeń melioracji wodnych szczegółowych.

✓ **PAMIĘTAJ!**

Roszczenie o odszkodowanie przedawnia się z upływem trzech miesięcy od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o powstaniu szkody, z tym, że odszkodowanie za zajęcie

gruntu pod urządzenia melioracji wodnych szczegółowych, a także za szkody w uprawach rolnych, związane z wykonywaniem tych urządzeń, nie przysługuje, jeżeli szkody te powstały przy prawidłowej organizacji i technologii robót.

Utrzymanie urządzeń melioracji

Utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych należy do zainteresowanych właścicieli gruntów, a jeżeli urządzenia te są objęte działalnością spółki wodnej – do tej spółki. Jeżeli właściciel gruntu lub spółka wodna nie wykonuje tego obowiązku, to jak stanowi art. 77 Ustawy – Prawo wodne, „organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego ustala, w drodze decyzji, proporcjonalnie do odnoszonych korzyści przez właścicieli gruntu, szczegółowe zakresy i terminy jego wykonywania”.

Z tego przepisu wyraźnie wynika właściwość organu do wydawania decyzji w przedmiocie utrzymywania melioracji wodnych szczegółowych, a organem tym jest starosta, gdyż wojewoda wydaje pozwolenia wodnoprawne tylko w przypadkach ściśle określonych w ustawie.

Obowiązek ten może być zamieszczony w treści pozwolenia wodnoprawnego lub stanowić przedmiot odrębnej decyzji w celu przestrzeżenia instrukcji wydanej w celu prawidłowego utrzymania systemu urządzeń melioracyjnych.

✓ **WAŻNE!**

Starosta wydaje pozwolenia wodnoprawne jako zadanie z zakresu administracji rządowej.

W związku z tym może powstać wątpliwość, do jakiego organu należy wnieść odwołanie od decyzji starosty, ustalającej zakres i termin wykonania przez właściciela gruntu czy spółkę wodną obowiązku utrzymania

nia urzędzeń melioracji wodnych szczegółowych.

Skoro przepis art. 77 ust. 2 Ustawy – Prawo wodne stanowi, że decyzję wydaje organ, który jest właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego i jest nim zgodnie z art. 140 ust. 1 Ustawy – Prawo wodne starosta, ale starosta działający z zakresu administracji rządowej, to organem odwoławczym jest wojewoda. Do wojewody stosownie do art. 4 ust. 4 pkt 1 Ustawy – Prawo wodne wnosi się odwołania od decyzji wydanych przez starostę wykonującego zadania z zakresu administracji rządowej. Przepis art. 4 ust. 4 pkt 1 Ustawy – Prawo wodne, jako ustawy szczególnej, stanowi o tym, który organ jest wyższego stopnia w rozumieniu art. 17 pkt 1 K.p.a.

Melioracje na koszt Skarbu Państwa

Jak już wspomniano, choć teoretycznie wykonywanie szczegółowych urzędzeń melioracji wodnych należy do właściciela gruntów i on powinien je finansować, to w praktyce większość melioracji wykonywanych jest na koszt Skarbu Państwa, na podstawie decyzji marszałka województwa.

Urządzenia melioracji wodnych szczegółowych mogą być wykonywane na koszt:

- 1) Skarbu Państwa za zwrotem, w formie opłaty melioracyjnej, części kosztów przez właścicieli gruntów,
- 2) Skarbu Państwa, przy współudziale publicznych środków wspólnotowych, za zwrotem przez zainteresowanych właścicieli gruntów części kosztów w formie opłaty inwestycyjnej.

Zaległe opłaty melioracyjne

W praktyce zdarza się, że zachodzi konieczność ustalenia zaległych

opłat melioracyjnych za melioracje, które zostały wykonane jeszcze, gdy obowiązywała poprzednia Ustawa – Prawo wodne z 1974 r. W takim przypadku może pojawić się problem, który organ, tj. starosta czy marszałek województwa, jest właściwy do ustalenia zaległej opłaty melioracyjnej i według jakich przepisów powinien postępować?

Obecna Ustawa – Prawo wodne w art. 204 ust. 3 rozstrzyga, że w sprawach opłat należnych za okres sprzed wejścia w życie ustawy, tj. sprzed 1 stycznia 2002 r., stosuje się przepisy dotychczasowe.

✓ WAŻNE!

Ustalając obowiązek spłaty opłat melioracyjnych za wykonane na koszt Skarbu Państwa urządzenia melioracji szczegółowej przed dniem 1 stycznia 2002 r., marszałek województwa ma obowiązek stosować zgodnie z art. 204 przepisy dotychczasowe, tzn. przepisy z daty wykonania tych urzędzeń.

Zastosowanie muszą więc znaleźć przepisy poprzednio obowiązującej Ustawy z dnia 24 października 1974 r. – Prawo wodne (Dz.U. Nr 38, poz. 230, z późn. zm.).

W okresie obowiązywania Ustawy z dnia 24 października 1974 r. – Prawo wodne opłaty melioracyjne stosownie do art. 93 ust. 2 ustawy ustalał w drodze decyzji kierownik urzędu rejonowego, a po reformie administracyjnej starosta, wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej i był on właściwy stosownie do art. 5 § 1 pkt 1 Ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji do żądania wykonania w drodze egzekucji administracyjnej obowiązków wynikających z decyzji.

Jednak obecnie nie znajdują w tym zakresie zastosowania przepisy Ustawy z 1974 r. W przepisie art. 204 ust. 3 ustawy z 2001 r. chodzi bo-

wiem o zasadę, że „prawo nie działa wstecz” przy ustalaniu samej należności, a nie dotyczy on właściwości organu do egzekwowania należności.

Odnosnie do wykonania obowiązków wynikających z decyzji wydanej przed dniem 1 stycznia 2002 r., właściwość organu co do żądania wykonania obowiązków wynikających z decyzji jest jednoznacznie ustalona w art. 5 § 1 ust. 1 Ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji i organem tym jest właściwy do orzekania organ I instancji.

Obecnie organem właściwym do orzekania w I instancji zgodnie z Ustawą z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne, co do ustalania opłat melioracyjnych, jest marszałek województwa i on jest właściwy do ściągania rat ustalonych wcześniejszą decyzją. Obecnie więc ustalanie opłaty melioracyjnej należy w świetle ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. do marszałka województwa, a nie do starosty i to również do ustalenia opłaty za każdy rok sprzed wejścia w życie ustawy z 2001 r.

Marszałek województwa również jest uprawniony do żądania wykonania egzekucji administracyjnej obowiązków wynikających z tej decyzji. W myśl przepisów art. 93 ust. 1 i 94 ustawy z 1974 r. opłatę melioracyjną wnoszą na rzecz państwa zainteresowani właściciele nieruchomości, na które to nieruchomości dodatni wpływ wywierają urządzenia melioracji wodnych szczegółowych, wykonane na koszt państwa. Inaczej rzecz się z ma z organem właściwym do zajęcia się sprawą i wydania decyzji dzisiaj.

dr Michał Kuliński
Adwokat

§ Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 ze zmianami).

 Finanse

Opłaty melioracyjne

Wykonywanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych należy do właścicieli gruntów, ale może być wykonywany na koszt Skarbu Państwa, może być też finansowana przez Skarb Państwa przy współudziale publicznych środków wspólnotowych.

Finansowanie w formie opłaty melioracyjnej

Urządzenia melioracji wodnych szczegółowych mogą być wykonywane na koszt Skarbu Państwa za zwrotem, w formie opłaty melioracyjnej, części kosztów przez właścicieli gruntów, na które urządzenia te wywierają korzystny wpływ, zwanych dalej „zainteresowanymi właścicielami gruntów”, jeżeli:

- teren cechuje duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych lub
- urządzeniom melioracji wodnych szczegółowych grozi dekapitalizacja, lub
- warunkiem restrukturyzacji rolnictwa jest regulacja stosunków wodnych w glebie.

Decyzję w tej sprawie podejmuje marszałek województwa w uzgodnieniu z wojewodą, na wniosek spółki wodnej lub zainteresowanych właścicieli gruntów.

 WAŻNE!

Warunki i tryb ustalania opłaty melioracyjnej określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 lutego 2003 r. w sprawie warunków i trybu ustalania wysokości oraz poboru opłaty melioracyjnej (Dz.U. z 2003 r. Nr 41, poz. 345).

Opłatę melioracyjną, za wykonane na koszt Skarbu Państwa urządzenia melioracji wodnych szczegółowych, określa się jako iloczyn powierzchni obszaru, na który wywierają korzystny wpływ urządzenia,

oraz stawki jednostkowej opłaty melioracyjnej, wynikającej z:

- procentu pokrytych przez Skarb Państwa kosztów wykonania urządzeń albo
- stawek ilościowych żyta, pomnożonych przez ustaloną do celów obliczania podatku rolnego średnią cenę żyta w roku poprzedzającym rok, w którym została wydana decyzja ustalająca wielkość opłaty.

Procent kosztów oraz stawki ilościowe żyta podano w tabeli 1.

Opłatę pobiera się w rocznych ratach w terminie do dnia 30 października każdego roku, z tym, że opłatę za wykonanie ziemnych stawów rybnych pobiera się do dnia 31 stycznia każdego roku.

 WAŻNE!

Wysokość opłaty melioracyjnej ustala marszałek województwa dla każdego zainteresowanego właściciela gruntów, w drodze decyzji, proporcjonalną do powierzchni gruntów, na które korzystny wpływ wywierają urządzenia melioracji wodnych szczegółowych.

Pierwszą ratę opłaty pobiera się po upływie dwóch lat od dnia przekazania urządzeń do eksploatacji, a w przypadku zagospodarowania pomelioracyjnego łąk i pastwisk – po upływie roku.

Opłata melioracyjna wnoszona jest w rocznych równych ratach w terminie zależnym od rodzaju melioracji.

Opłatę w wysokości co najmniej 1000 zł pobiera się przez okres:

- 1) 15 lat – za budowę drenowania o rozstawie sączków do 13 m;
- 2) 12 lat – za budowę:
 - a) drenowania gruntów o rozstawie sączków powyżej 13 m,
 - b) rowów z siecią drenarską na łąkach i pastwiskach,

- c) urządzeń służących do odwadniania i nawadniania użytków rolnych, łącznie z urządzeniami do nawodnień ciśnieniowych oraz do rozprowadzania ścieków na obszarze ich rolniczego wykorzystania;
- 3) 8 lat – za:
 - a) odbudowę i przebudowę drenowania,
 - b) odbudowę i przebudowę urządzeń odwadniających i nawadniających na użytkach zielonych oraz urządzeń do nawodnień ciśnieniowych,
 - c) wykonanie systemów przeciwoerozyjnych;
- 4) 5 lat – za wykonanie ziemnych stawów rybnych;
- 5) 4 lata – za pierwsze i ponowne zagospodarowanie łąk i pastwisk metodą pełnej uprawy i adaptację terenu;
- 6) 3 lata – za pierwsze i ponowne zagospodarowanie łąk i pastwisk metodą podsiewu;
- 7) 4 lata – za wykonanie urządzeń niewymienionych w pkt 1-6.

Opłatę mniejszą niż 1000 zł pobiera się przez okres 3 lat.

Rabat za przynależność do spółki wodnej

Przynależność do spółki wodnej stanowi podstawę do zmniejszenia wysokości opłaty melioracyjnej o 15%, z tym, że ten 15-procentowy rabat stosuje się, jeżeli grunty zostały objęte działalnością spółki wodnej przed przystąpieniem do eksploatacji urządzeń meliorowanych. Prawo do 15% ulgi z tytułu przynależności do spółki wodnej przysługuje w okresie, w którym zmeliorowane grunty objęte są działalnością spółki wodnej.

Do opłaty nie wlicza się ponoszonych przez Skarb Państwa kosztów:

- sporządzenia dokumentacji tech-

- nicznej,
- usunięcia szkód wyrządzonych w wykonanych urządzeniach przez powódź lub suszę przed upływem okresu gwarancji,
 - oczyszczenia i doprowadzenia ścieków na teren ich rolniczego wykorzystania oraz wykonania pól awaryjnych i filtracyjnych.

Po zakończeniu procesu inwestycyjnego i rozliczeniu wartości wykonanych robót marszałek województwa, w drodze decyzji, koryguje w ciągu 9 miesięcy ustaloną wysokość opłaty melioracyjnej odpowiednio do wysokości poniesionych kosztów inwestycyjnych oraz zmian w projekcie technicznym, dokonanych

w trakcie realizacji inwestycji.

Terminy wnoszenia opłat są ustalane w decyzji marszałka województwa o wykonaniu urządzeń na koszt Skarbu Państwa. Opłaty wnoszone są na rachunek urzędu wojewódzkiego, właściwego ze względu na miejsce położenia wykonanych urządzeń.

Tabela 1. Procent kosztów wykonania urządzeń oraz stawki ilościowe żyta w odniesieniu do poszczególnych rodzajów urządzeń i robót z nimi związanych

Poz.	Rodzaje urządzeń oraz roboty z nimi związane	Stawki ilościowe w kg żyta z 1 ha	Procent kosztów wykonania
1	Budowa drenowania na gruntach ornych (wraz z odpływami) o rozstawie sączków: 1) do 9 m 2) powyżej 9 m do 13 m 3) powyżej 13 m do 17 m 4) powyżej 17 m	3 100 2 600 2 100 1 800	
2	Budowa drenowania na gruntach ornych (wraz z odpływami): 1) na terenach z wkładkami (warstwami) gruntu kategorii V o grubości powyżej 10 cm 2) w sadach, na gruntach pylastych i glinach ciężkich wymagających zastosowania materiałów filtracyjnych	stawki jak w poz. 1, zwiększone o 1 400, lecz nie większe niż 3 600 stawki jak w poz. 1, zwiększone o 800, lecz nie większe niż 3 600	
3	Budowa rowów z siecią drenarską na łąkach i pastwiskach o rozstawie sączków: 1) do 25 m (bez zagospodarowania pomelioracyjnego) 2) powyżej 25 m (bez zagospodarowania pomelioracyjnego)	1 800 1 400	
4	Budowa urządzeń służących do odwadniania i nawadniania użytków rolnych (z wyjątkiem ziemnych stawów rybnych i urządzeń do nawodnień ciśnieniowych)	1 000	
5	Wykonanie ziemnych stawów rybnych		75
6	Wykonanie urządzeń do nawodnień ciśnieniowych: 1) przenośnych i stałych pomp oraz rurociągów doprowadzających wodę do granic obszaru nawadnianego 2) sieci stałej i ruchomej na obszarze przeznaczonym do nawadniania		50 80
7	Usunięcie krzaków i adaptacja terenu w celu zagospodarowania pomelioracyjnego łąk i pastwisk: 1) wycięcie i usunięcie poza teren robót starej roślinności, luźnych krzaków, usunięcie kęp turzyc, śmiałka i sitów o małym skupieniu, a także zadarnionych kretowisk 2) usunięcie kęp turzyc, śmiałka i sitów o skupieniu średnim i gęstym	200 400	
8	Usunięcie zadrzewień o gęstości: 1) małej 2) średniej 3) dużej	300 500 800	
9	Zagospodarowanie łąk i pastwisk metodą pełnej uprawy: 1) niezadarnionych 2) zadarnionych 3) zadarnionych, przy warunkach bardzo trudnych	1 100 1 400 1 700	
10	Zagospodarowanie łąk i pastwisk metodą podsiewu	900	
11	Wykonanie w ramach odrębnych zadań inwestycyjnych zabiegów fitomelioracyjnych i agromelioracyjnych		60

Poz.	Rodzaje urządzeń oraz roboty z nimi związane	Stawki ilościowe w kg żyta z 1 ha	Procent kosztów wykonania
12	Wykonanie w ramach odrębnych zadań inwestycyjnych systemów przeciwoerozyjnych		40
13	Odbudowa i przebudowa drenowań (wraz z odpływami) na gruntach ornych	1 000 ^{xx)}	
14	Kompleksowa odbudowa i przebudowa urządzeń odwadniających i nawadniających na użytkach zielonych (z wyjątkiem urządzeń do nawodnień ciśnieniowych) po upływie: 1) do 10 lat 2) powyżej 10 lat do 20 lat 3) powyżej 20 lat do 30 lat 4) powyżej 30 lat	5 000 ^{xx)} 3 400 ^{xx)} 2 600 ^{xx)} według stawek z poz. 4	
15	Wykonanie w systemach melioracyjnych pojedynczych urządzeń i budowli: 1) które osiągnęły normatywny czas technicznej eksploatacji lub zostały zniszczone wskutek siły wyższej 2) które nie osiągnęły normatywnego czasu technicznej eksploatacji		30 n ^{xx)}
16	Ponowne zagospodarowanie użytków zielonych metodą pełnej uprawy po upływie od ostatniego zagospodarowania metodą pełnej uprawy: 1) do 10 lat 2) powyżej 10 lat	3 600 ^{xx)} 2 200 ^{xx)}	
17	Ponowne zagospodarowanie użytków zielonych metodą podsiewu po upływie od ostatniego zagospodarowania: 1) do 5 lat 2) powyżej 5 lat	2 200 ^{xx)} 1 400 ^{xx)}	

^{xx)} Stawki nie mogą przekroczyć stawek wynikających z 70% stawek określonych według procentu kosztów robót związanych z wykonaniem urządzeń.

^{xx)} $n = 30 + 70 [(T - t) : T]$,

gdzie poszczególne litery oznaczają:

T – czas normatywny eksploatacji urządzenia (budowli) liczony w latach,

t – czas rzeczywistej eksploatacji urządzenia (budowli) liczony w latach.

Finansowanie z wykorzystaniem pomocy unijnej

Budowa urządzeń melioracji może być też finansowana przez Skarb Państwa przy współudziale publicznych środków wspólnotowych, za zwrotem przez zainteresowanych właścicieli gruntów części kosztów w formie opłaty inwestycyjnej.

Podstawowym warunkiem przystąpienia do realizacji działania *Sektorowego Programu Operacyjnego „Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi”* jest zgodne oświadczenie woli w formie wniosku – spółki wodnej lub wnioski zainteresowanych właścicieli gruntów stanowiących co najmniej 75% powierzchni planowanych do zmeliarowania – złożone do marszałka województwa.

✓ WAŻNE!

Wnioskodawcą może być także jeden właściciel gruntów rolnych. Ponieważ kryterium kwalifikowania jest efektywność ekonomiczna, większe szansę na realizację będą miały wnioski obejmujące większe kompleksy użytków rolnych – spadają wtedy koszty ogólne przygotowania projektu technicznego, uzyskania pozwolenia wodnoprawnego itp.

Ważnym elementem przy kwalifikacji projektu jest też stopień objęcia zadaniem danej zlewni lub wydzielonego kompleksu użytków pod kątem zabezpieczenia przeciwpowodziowego. Z tego względu w dużych gospodarstwach rolnych, które mają potrzebę modernizacji urządzeń melioracyjnych, należy przeprowadzić wstępną analizę możliwości wystąpienia z indywidualnym wnioskiem do marszałka województwa o przeprowadzenie inwestycji.

Należy podkreślić, że na złożeniu takiego wniosku kończą się formalne wymogi w stosunku do właściciela gruntu – dalsze działania przejmuje marszałek i Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych, który jest właściwym beneficjentem Sektorowego Programu Operacyjnego „Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi”.

✓ WAŻNE!

Podstawowym kryterium technicznym jest objęcie projektem obszaru o nieprawidłowych stosunkach wodnych lub zagrożonych powodzią. Jeśli ta decyzja jest pomyślna i inwestycja znalazła się w planie, marszałek województwa ustala dla każdego zainteresowanego inwestycją właściciela gruntów, w drodze decyzji, wysokość opłaty inwestycyjnej, proporcjonalną do powierzchni gruntów, na które korzystny wpływ wywierają urządzenia melioracji wodnych szczegółowych.

W przypadku melioracji szczegółowych, pomoc może wynosić do 80% całkowitego kwalifikującego się kosztu. Opłatę inwestycyjną ustala się więc w wysokości 20% kosztów wykonania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, które są określone w końcowym raporcie z realizacji inwestycji finansowych z udziałem publicznych środków wspólnotowych.

Wysokość opłaty inwestycyjnej ustala marszałek województwa dla każdego zainteresowanego właściciela gruntów, w drodze decyzji, proporcjonalną do powierzchni gruntów, na które korzystny wpływ wywierają urządzenia melioracji wodnych szczegółowych. Opłatę inwestycyjną pobiera się w 15 równych rocznych ratach w terminie do dnia 30 października każdego roku, przy czym opłata inwestycyjna mniejsza od 1000 zł pobierana jest w 3 równych rocznych ratach. Pierwszą ratę opłaty inwestycyjnej pobiera się po upływie dwóch lat od dnia przekazania urządzeń do

eksploatacji, a w przypadku zagospodarowania pomelioracyjnego łąk i pastwisk – po upływie roku.

WAŻNE!

Po zakończeniu procesu inwestycyjnego i rozliczeniu wartości wykonanych robót, marszałek województwa, w drodze decyzji, koryguje w czasie 9 miesięcy ustaloną wysokość opłaty inwestycyjnej, odpowiednio do wysokości poniesionych kosztów inwestycyjnych oraz zmian w projekcie technicznym, dokonanych w trakcie realizacji inwestycji.

Realizacja projektu rozpoczyna się po uzyskaniu przez Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych decyzji marszałka o wykonaniu urządzeń melioracyjnych. Następnie Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych przeprowadza wybór wykonawcy zgodnie z zamówieniami publicznymi, przedstawia ostateczny koszt po przetargu marszałkowi i po akceptacji może przystąpić do robót.

Finansowanie robót należy do Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych, przy czym niekoniecznie muszą to być w 80% środki budżetowe. Faktycznie będzie to najczęściej montaż finansowy oparty na kredytach bankowych gwarantowanych i co najmniej 20% środków z budżetu wojewody, w ciężar przyszłej opłaty inwestycyjnej. Dopiero po realizacji całości lub części inwestycji, Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych występuje do urzędu marszałkowskiego o refundację. ■

dr Michał Kuliński
Adwokat

§ Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 ze zmianami).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 lutego 2003 r. w sprawie warunków i trybu ustalania wysokości oraz poboru opłaty melioracyjnej (Dz.U. z 2003 Nr 41, poz. 345).

Finanse

Raport na temat OZE w krajowym zużyciu energii elektrycznej

Opracowany przez Ministerstwo Gospodarki i przyjęty 12 kwietnia 2011 r. „Raport określający cele w zakresie udziału energii elektrycznej wytwarzanej w odnawialnych źródłach energii znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w krajowym zużyciu energii elektrycznej na lata 2010-2019” opisuje i systematyzuje działania Państwa Polskiego, podejmowane w zakresie energii ze źródeł odnawialnych na przestrzeni lat 2005-2019.

Z raportu wynika, że udział energii OZE w krajowym zużyciu energii elektrycznej stopniowo rośnie, dzięki wprowadzaniu rynkowych systemów wsparcia, wsparciu unijnemu, NFOŚiGW, programom rządowym, nowym regulacjom prawnym.

Procentowy udział energii OZE w krajowym zużyciu energii elektrycznej brutto przewiduje wzrost z 8,85% w roku bieżącym do 16,78% w 2019 roku. Konieczność wzrostu udziału energii OZE w całkowitym krajowym zużyciu energii spowodowana jest zobowiązaniami wynikającymi z umów międzynarodowych i koniecznością dopasowania się do prawa unijnego.

Z porównania zainstalowanej mocy i produkcji energii elektrycznej brutto dla każdej technologii OZE na przestrzeni lat 2010-2019 wynika, że w 2010 roku najwięcej MW (1100) otrzymano z energii wiatrowej, a najwięcej GWh (6028) wyprodukowała energia biomasy.

Raport zakłada, że w 2019 roku naj-

więcej MW energii OZE będzie produkowane z energii wiatru (5620), a najwięcej GWh dostarczy energia biomasy (12943) i wiatru (12315).

Wzrost wykorzystania energii OZE w krajowym zużyciu energii elektrycznej brutto w latach 2005-2009 wyniósł 2,58% i 5,75% odpowiednio, gdzie w 2005 roku najwięcej energii OZE produkowały elektrownie wodne. W 2009 roku najwięcej OZE pochodziło z elektrowni wodnych i wiatrowych. Obecnie dominuje energia wiatrowa, biomasa i te dziedziny OZE będą się najintensywniej rozwijać do 2019 roku.

Środki na realizację celu

Aby zrealizować cel 16,78% udziału energii OZE w krajowym zużyciu

energii elektrycznej brutto w 2019 roku, konieczne będzie utrzymanie dotychczasowych rozwiązań i wprowadzenie nowych. Raport systematyzuje i przypomina już wprowadzone rozwiązania oraz sygnalizuje nowe.

Dotychczasowe rynkowe systemy wsparcia

1. Obowiązek uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki (URE) świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii bądź uiszczenia opłaty zastępczej, który spoczywa na:
 - przedsiębiorstwach energetycznych zajmujących się wytwarzaniem energii elektrycznej lub jej obrotem i sprzedających energię elektryczną odbiorcom końcowym,
 - odbiorcach końcowych, będących członkiem giełdy towarowej w rozumieniu art. 2 pkt 5 Ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz.U. z 2010 r. Nr 48, poz. 284, z późn. zm.), w odniesieniu do transakcji zawieranych we własnym imieniu na giełdzie towarowej,
 - towarowych domach maklerskich lub domach maklerskich, o których mowa w art. 2 pkt 8 i 9 Ustawy o giełdach towarowych, w odniesieniu do transakcji realizowanych na zlecenie odbiorców końcowych na giełdzie towarowej.
2. Obowiązek zakupu przez przedsiębiorstwa energetyczne, pełniące rolę sprzedawcy z urzędu, całej energii elektrycznej, wytworzonej w źródłach odnawialnych, przyłączonych do sieci znajdujących się w obszarze działania danego sprzedawcy z urzędu, po średniej cenie sprzedaży energii elektrycznej w poprzednim roku kalendarzowym.

3. Obniżenie o 50% kosztów przyłączenia do sieci źródeł odnawialnych.
4. Obowiązek zapewnienia przez operatora systemu elektroenergetycznego pierwszeństwa w świadczeniu usług przesyłania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.
5. Zwolnienie przedsiębiorstw energetycznych, wytwarzających energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii o mocy poniżej 5 MW, z opłat za udzielenie koncesji oraz opłat związanych z uzyskaniem i rejestracją świadectw pochodzenia, potwierdzających wytworzenie energii elektrycznej w źródle odnawialnym.
6. Zwolnienie z podatku akcyzowego energii wytworzonej w OZE.

Wsparcie ze źródeł unijnych

1. Program Operacyjny „Infrastruktura i Środowisko”, a w szczególności:
 - Priorytet IX „Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna”:
 - działanie 9.4 „Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych”,
 - działanie 9.6 „Sieci ułatwiające odbiór energii ze źródeł odnawialnych”;
 - Priorytet X „Bezpieczeństwo energetyczne, w tym dywersyfikacja źródeł energii”:
 - działanie 10.3 „Rozwój przemysłu dla odnawialnych źródeł energii”.
- Program ma na celu zmniejszenie oddziaływania sektora energetyki na środowisko, podwyższenie sprawności wytwarzania, przesyłania i dystrybucji energii, poprawę efektywności energetycznej w użytkowaniu energii, wzrost wykorzystania OZE, budowę nowoczesnych linii technologicznych, wytwarzających urządzenia wyko-

rzystywane do produkcji energii elektrycznej i ciepła ze źródeł odnawialnych.

2. Program Operacyjny „Innowacyjna Gospodarka”:
 - oś priorytetowa 1 – Badanie i rozwój nowoczesnych technologii,
 - oś priorytetowa 2 – Infrastruktura sfery B+R,
 - oś priorytetowa 4 – Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia.
3. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013:
 - działanie: 121 – Modernizacja gospodarstw rolnych,
 - działanie 123 – Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej,
 - działanie 311 – Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej,
 - działanie 312 – Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw,
 - działanie 321 – Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej.
4. Regionalne Programy Operacyjne (RPO), gdzie dofinansowania mogą się spodziewać projekty związane z budową jednostek, wykorzystujących wszystkie znane rodzaje energii odnawialnej.

Wsparcie ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW)

1. Program wsparcia inwestycji w odnawialne źródła energii i obiekty wysokosprawnej kogeneracji, finansowany przez środki pochodzące z opłat i kar zgodnie z przepisami Ustawy – Prawo energetyczne wpłacane na rachunek NFOŚiGW. Dwie spośród trzech części programu dofinansowują źródła energii OZE:
 - Program dla przedsięwzięć w zakresie odnawialnych źródeł energii i obiektów wysoko-

sprawnej Kogeneracji – cz. 1). Program o budżecie 1,5 mld zł ma być wdrażany do 2015 r. NFOŚiGW dofinansowuje inwestycje na budowę OZE i obiektów wysokosprawnej kogeneracji, o koszcie całkowitym powyżej 10 mln zł.

- Program dla przedsięwzięć w zakresie odnawialnych źródeł energii i obiektów wysokosprawnej kogeneracji – cz. 2).

Wdrażaniem, które potrwa do 2014 r., zajmują się wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Budżet wynosi 330 mln zł. Dofinansowywane są inwestycje od 0,5-10 mln zł.

2. Programy z zakresu zarządzania energią i wykorzystaniem OZE w ramach Krajowego systemu zielonych inwestycji, w szczególności:

- System zielonych inwestycji – Część 2 – biogazownie rolnicze.
- System zielonych inwestycji – Część 3 – elektrociepłownie i ciepłownie na biomasę.

Inne działania w zakresie wykorzystania OZE

Odpowiedzialność za rozwój sieci przesyłowej i dystrybucyjnej z uwzględnieniem energii z OZE spoczywa na przedsiębiorstwach energetycznych, zajmujących się przesyłaniem lub dystrybucją energii, wyznaczanych przez Prezesa URE, jako operatorzy systemów elektroenergetycznych. Muszą one sporządzać plany rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię dla obszaru swojego działania. W planach określa się sposób finansowania inwestycji, przewidywane przychody i przewidywalny harmonogram realizacji inwestycji.

Projekty tych planów są uzgadniane z prezesem URE, ponieważ wpły-

wają na kształtowanie i kalkulację taryf usług przesyłowych i dystrybucyjnych. Powinny zapewnić minimalizację kosztów i nakładów ponoszonych przez przedsiębiorstwa, aby nakłady i koszty w poszczególnych latach nie powodowały nadmiernego wzrostu cen i stawek opłat taryfowych energii elektrycznej.

✓ WAŻNE!

Ustawa z dnia 8 stycznia 2010 roku o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 21, poz. 104) przewiduje określenie podstaw prawnych i warunków przyłączenia do sieci dystrybucyjnej gazowej instalacji wytwarzania biogazu rolniczego przez przedsiębiorstwa energetyczne, zajmujące się przesyłem lub dystrybucją paliw gazowych.

Biogaz rolniczy, odpowiednio oczyszczony, ma być tłoczony do sieci dystrybucyjnych lub lokalnych instalacji wybudowanych z inicjatywy samorządów.

Ustawa ta wprowadza również przepisy dotyczące przyłączenia OZE do systemu elektroenergetycznego, polegające na:

- wprowadzeniu zaliczki na poczet opłaty za przyłączenie do sieci, która w przypadku, gdy przedsiębiorstwo energetyczne, które wydało warunki przyłączenia, odmówi zawarcia umowy o przyłączenie, będzie zwracana – ma to zapobiec spekulacyjnemu rezerwowaniu miejsc i mocy przyłączeniowych,
- zdyscyplinowaniu przedsiębiorstw sieciowych do przestrzegania terminów wydawania warunków przyłączenia do sieci. Za niedotrzymanie terminu będzie wymierzana kara w wysokości min. 3000 zł za każdy dzień zwłoki.

Ustawa z dnia 23 października 2009 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz Ustawa o zryczałtowanym podatku

dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz.U. Nr 201, poz. 1541) zakłada, że przychody z odpłatnego zbycia świadectw pochodzenia przez przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej w odnawialnych źródłach energii opodatkowane są, jak przychody z działalności gospodarczej.

W dokumencie „Polityka energetyczna Polski do 2030 roku” zwrócono uwagę na takie wykorzystanie obszarów rolniczych na cele OZE, aby nie doprowadzić do konkurencji między energetyką odnawialną i rolnictwem oraz zachować różnorodność biologiczną. Postawiono na rozwój biogazowni rolniczych tak, aby do 2012 r. znalazła się średnio jedna biogazownia w każdej gminie.

Mają również zostać stworzone warunki ułatwiające budowę farm wiatrowych na morzu. Nadal energia pochodząca z OZE ma być zwolniona z akcyzy. Wsparciu ma podlegać rozwój technologii do pozyskiwania OZE z odpadów biodegradowalnych oraz przemysłu produkującego urządzenia dla energetyki odnawialnej.

Dokument z 2010 r. „Kierunki rozwoju biogazowni rolniczych w Polsce w latach 2010-2020” zwraca uwagę na optymalizację systemu prawnoadministracyjnego w zakresie zakładania biogazowni rolniczych i wskazanie możliwości współfinansowania tych instalacji ze środków publicznych.

✓ WAŻNE!

Trwają prace nad Ustawą o energii ze źródeł odnawialnych, której przepisy mają uregulować zagadnienia dotyczące OZE i ułatwić inwestowanie. W przyszłości przewiduje się powstanie nowych zasad wsparcia energii wytworzonej w OZE, zależne od nośnika energii odnawialnej, zainstalowanej mocy i daty włącze-

nia do eksploatacji. Nowy rodzaj legislacji ma doprowadzić do klaryfikacji istniejącego wsparcia dla energii z OZE i umożliwić zwiększenie inwestycji.

Regulacje dotyczące OZE mają wpływ na budżet państwa. Raport odnotowuje, że wraz z rozwojem OZE nastąpi w naszym kraju:

➤ wzrost dochodów w wyniku

inwestycji związanych z rozwojem mocy wytwórczych energii odnawialnej,

➤ wzrost dochodów związany ze wzrostem zatrudnienia w sektorze odnawialnych źródeł energii,

➤ wzrost dochodów związany z rozwojem przemysłu produkującego urządzenia na potrzeby energetyki odnawialnej,

➤ wzrost dochodów z tytułu podatków lokalnych od zrealizowanych inwestycji,

➤ zmniejszenie dochodów z podatku akcyzowego w związku ze zwiększeniem udziału energii elektrycznej wytworzonej w źródłach odnawialnych. ■

Małgorzata Nowak

Finanse

Nabór wniosków w ramach programu „Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów komunalnych”

NFOŚiGW ogłosił nabór wniosków dla przedsięwzięć w ramach programu „Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów komunalnych”.

O dofinansowanie mogą się ubiegać projekty polegające na zamykaniu i rekultywacji składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, dla których została wydana decyzja o ich zamknięciu, określająca datę zaprzestania przyjmowania odpadów do składowania nie później niż do 31 grudnia 2009 r.

Warunkiem ubiegania się o przy-

znanie dofinansowania jest spełnienie następujących kryteriów:

➤ powierzchnia rekultywowanego obszaru, którego dotyczy wniosek, nie może być mniejsza niż 2 ha, przy czym wniosek może dotyczyć składowisk, będących w zarządzaniu różnych podmiotów,

➤ wartość wnioskowanej kwoty ze środków NFOŚiGW na rekultywację 1 ha nie może przekroczyć 500 tys. zł,

➤ data zakończenia realizacji przedsięwzięcia określona nie później niż na 31 grudnia 2014 r.

Konkurs skierowany jest do podmiotów, które nie będą kontynu-

wały działalności związanej ze składowaniem odpadów komunalnych.

Termin i miejsce składania wniosków

Wnioski można składać **do 31 sierpnia 2011 r.** w kancelarii NFOŚiGW albo przesłać pocztą lub kurierem, z dopiskiem „Rekultywacja – konkurs”.

Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej: www.nfosigw.gov.pl. ■

Redakcja

Masz pytanie do naszych ekspertów?

Chcesz uzyskać więcej informacji na wybrany temat?

Napisz do Redakcji! e-mail: podgorska@dashofer.pl

Opłaty i fundusze w ochronie środowiska

WYDAWCA: Verlag Dashofer Sp. z o.o., al. Krakowska 271, 02-133 Warszawa
tel.: (+48 22) 559 36 00, faks: 829-27-00, 829-27-27

Redaktor odpowiedzialny: Anna Podgórska, podgorska@dashofer.pl, www.dashofer.pl

Redakcja i korekta techniczna: Jolanta Stypułkowska. Skład: Dariusz Ziach. Druk: Semafic, Warszawa

Prenumerata: kwartalna 75 zł + 23% VAT, roczna 267 zł (11% taniej) + 23% VAT.

Wpłaty kierować na rachunek:

Verlag Dashofer Sp. z o.o. Bank Handlowy S.A., nr 90-10301508-000000800916003.

Redakcja odpowiada na łamach gazety na wybrane pytania Czytelników przesłane faksem lub pocztą.

© 2011 Dashöfer Holding Ltd & Wydawnictwo Verlag Dashofer. Wszystkie prawa zastrzeżone.

Przedruk w całości lub we fragmentach i rozpowszechnianie bez zgody wydawcy zabronione.

Ze względu na stałe zmiany w polskim prawie oraz niejednolite interpretacje przepisów

Wydawnictwo nie ponosi odpowiedzialności za zamieszczone informacje.